

ද්වා	ජාතවා	කූතවා	ගතවා	ගූහීතවා	ධූතවා	ගීතවා	ප්‍රතීලීරව්‍ය	ශ්‍රූතවා	නතවා
------	-------	-------	------	---------	-------	-------	---------------	----------	------

උපකාරක පද

නාමපද

ඈක	- එක්	ග්‍රීෂ්‍ම	- ග්‍රීෂ්මය/උණුසුම
කන	- මිනිස්	අවස්තා	- අවස්ථාව
කලධාරා	- දියකඳ	මහත්	- මහත් වූ/විශාල
තීර	- ඉවුර	උපකාර	- උදව්ව
වූෂ	- ගස්	සත්‍ය	- ඇත්ත
කාණ්ඩ	- ගසේ කඳ	උපද්‍රව	විපත/අනතුර
මධ්‍ය	- මැද	ප්‍රත්‍ය්‍ය	- හේතුව/කාරණය
චතුර්	- හතර	බහු	- බොහෝ
විහග	- කුරැලු	සර්ව	- සියලු
සුගුණත්‍ව	- යහ ගතීගුණ ඇති බව	ඞූමි	- බිම/පොළොව
අන්තර	- අතර	නිගුණ	- නරක ගතීගුණ

ක්‍රියාපද

ප්‍රීණ්‍යතී	- සතුටු කරයි	අවචිනාතී	- කඩා රැස්කරයි
්‍යච්චතී	- දෙයි	රකෂතී	- රකී
ප්‍රබොධ්‍යතී	- අවදි කරවයි	දේෂ්‍යතී	- දේශනා කරයි/දෙසයි
තුෂ්‍යතී	- සතුටු වෙයි	්‍යාතී	- යයි
තොෂ්‍යතී	- සතුටු කරවයි	ආ්‍යාතී	- එයි
ක්‍රීණාතී	- මිල දී ගනී	ර්‍යනතී	- හාරයි
තුෂ්‍යතී	- සතුටු වෙයි	උපේතී	- එළැඹෙයි
අර්ප්‍යතී	- පැමිණෙයි	ප්‍රේෂ්‍යතී	- බලයි
අලංකරොතී	- අලංකාර කරයි		
රච්ච්‍යතී	- අලංකාර කරයි		
අපනුදතී	- දුරු කරයි		

- आचार्यः - अद्य अहं युष्माकं पुस्तकानि गृहीत्वा सावद्यं निरवद्यं च दर्शयित्वा आनयामि । इदानीं यूयं त्रयः त्रयः भूत्वा, मया पृच्छमानान् प्रश्नान् सावधानं श्रुत्वा प्रतिउत्तरानि गवेषयथ ।
- विमलः - उपाध्याय, अद्य नास्ति शान्तः । स तस्य ग्रामे बन्धोः पांशुकूलं इति तत्र गतवान् । तेन अस्माकं खण्डे एकः ऊनः ।
- आचार्यः - न हि न हि, यदि कार्यं सफलं भवेत्, द्वौ अपि प्रमाणौ । एकं प्रदीपं अपि एकः चन्द्रः अपि अन्धकारं नाशयित्वा, आलोकं ददाति । अतः युवां प्रश्नान् गृहीत्वा सम्यक् विचिन्त्य गवेषयित्वा च विसर्जणानि अभ्यास पुस्तके लिखथः ।
यूयम् अपि शास्त्रेषु गौरवेण सम्यक् अधीत्य ज्ञानप्रदीपो भूत्वा श्री लङ्कां समुद्भासयथः ।
- शिष्याः - आम, उपाध्याय, वयं सर्वे अपि तथा उद्युक्ताः भविष्यामः ।

14.2 ක්‍රියාකාරකම

1. චරිත වශයෙන් පන්තියේ සියලුදෙනා සංවාදයේ කොටස් බෙදා ගෙන ගුරුතුමා ඉදිරියේ ශබ්ද නගා සංවාදයෙහි යෙදෙන්න.
2. ඉහත සංවාදය ඇසුරින් පහත දක්වෙන වාක්‍ය පූර්වක්‍රියා සහිත වාක්‍ය බවට හරවා දේවනාගරී ඇකුරින් ලියන්න. ගුරුතුමාගේ උපදෙස් හා ආධාර ලබා ගන්න.

1. शिष्याः पाठान् पठन्ति , कक्ष्यां आगच्छन्ति ।
2. अहं पाठं पठामि , एकम् अभ्यासं लिखामि ।
3. एकः शिष्यः तथा अकरोत् , कक्ष्यां न आगतवान् ।
4. कः परित्राणदेशनम् अगच्छत् , निद्रां नालभत् च ?
5. विनीतः सप्तसूत्राणि अदेशयत् , अक्षराणि प्रत्यलिखत् ।
6. अहं प्रतिलेखनं करोमि , गुरुं दर्शयामि ।
7. कः लेखनपुस्तकं शिष्याय ददाति , हेतुं च कथयति, कक्ष्यां न गच्छति ?

෮. ආචාර්ය: පුස්තකානි ගූඤ්ඤාති , සාවච්ඤා නිරවච්ඤා ච ධර්ශායාති ।
෯. ඤාත්‍රා: සමායකූ ශ්‍රුණවන්ති , ප්‍රත්‍යුත්තරාණි ධදන්ති , තුඤ්ඤාති ච ।
10. ශාන්ත: ස්වග්‍රාමේ පාංශුකූලමූ ඤ්ති ඤානාති , ධූරං ගඤ්ඤාති ।
11. චන්ද්‍ර: අන්ධකාරං නාශායාති , ආලොකං ධදාති ।
12. ශිෂ්‍යූ ප්‍රශ්නාන් සමායගූ අඤ්ඤාතායාමූ , අවධදාමූ ।

14.2 අභ්‍යාසය

1. පහත සඳහන් සංස්කෘත වාක්‍ය සිංහලයට නගන්න.

1. ශ්‍රාමණේරා: ග්‍රාමං ගත්වා පිණ්ඩාය චරන්ති ।
2. බාලකා: ක්‍රීඩිත්වා ගූහාන් ප්‍රතිගඤ්ඤාති ।
3. වූෂභ: භාරං ධූත්වා ශනේ: ශනේ: යාති ।
4. මාතා මොධකාන් ධද්වා බාලකාන් ප්‍රීණායාති ।
5. ශිෂ්‍යා: නධ්‍යායාං ස්නාත්වා විහාරං ආයාන්ති ।
6. ධායක: පුස්තකානි ක්‍රීත්වා ශ්‍රාමණේරේභ්‍ය: යඤ්ඤාති ।
7. යූයං බුධ්ධං වන්ධිත්වා පරිත්‍රාණං පථත ।
8. ගඤා: නධ්‍යායා: ඤලං පීත්වා වනං ගඤ්ඤාති ।
9. රවි: ධදේත්‍ය සත්ත්වාන් ප්‍රබොධායාති ।
10. මනුෂ්‍යා: ස්නානකූපේ ස්නාත්වා පූඤාභූමිං ගත්වා ධේවාන් පූඤායාති ।

2. පහත දූක්චේන සිංහල වාක්‍ය සංස්කෘතයට නගා දේව නාගරී අකුරින් ලියන්න.

1. මම ගුරු හිමියන් වැඳ පිරිචේනට යමි.
2. අපි දහමි දෙසා ජනයා සතුටු කරමු.
3. කුමරයෝ උයනෙහි ඇවිද මල් කඩා රැස්කරති.
4. සන්පුරුෂයෝ පවින් වැළකී පන්සිල් රකිති.
5. පණ්ඩිතයෝ ග්‍රන්ථ රචනා කොට භාෂාව පෝෂණය කරති.

6. මව අප පෝෂණය කොට රැක ගනී.
7. වෙළෙන්දා රථයෙහි බඩු පුරවාගෙන නගරයට යයි.
8. සාමනේර හිමිවරු අලංකාර මල් උයනක් දැක එහි සැරිසරති.
9. දානපතියා මවුපියන් සිහිකර දන් දෙයි.
10. ගායකයා ගීයක් ගයා ජනයා සතුටු කරයි.

අතිරේක උපකාරක පද

නාමපද

अस्मद्	-	අප	पिण्ड	-	පිඬු/ආහාර
वाणिज	-	වෙළෙඳ	मोदक	-	රසකැවිලි
परित्राण	-	පිරින	रवि	-	හිරු
स्नानकूप	-	නාන ලිඳ	ग्रन्थ	-	ග්‍රන්ථ/පොත්
क्रिया	-	ක්‍රියාවන්/කටයුතු	नाल	-	දණ්ඩ
दोष	-	දෝෂ/වැරදි	कर्कश	-	රළු
निर्दोष	-	නිදෝෂ/නිවැරදි	सुकुमार	-	සියුමැලි
अन्य	-	අනෙක්	मधुर	-	මිහිරි
निरवद्य	-	නිවැරදි	प्रतिलेखन	-	පිටපත් ලිවීම
निरवद्यभाव	-	නිවැරදි බව	स्वीय	-	තමාට අයත්
विसर्जणानि	-	පිළිතුරු			

ක්‍රියාපද

स्यन्दते	-	ගලා බසී	विद्यते	-	දක්නා ලැබේ/විද්‍යමාන වේ
प्रत्यागच्छति	-	ආපසු එයි	दृश्यते	-	දක්නා ලැබේ
जायते	-	උපදී	चलन्ति	-	හැසිරෙයි/යයි
प्रवहति	-	ගලා යයි	रचयति	-	පිළියෙළ කරයි
मन्यते	-	සිතයි	प्रतिलिखति	-	පිටපත් ලියයි/නැවත ලියයි
दर्शयति	-	පෙන්වයි	प्रतियच्छति	-	ආපසු දෙයි
शंसति	-	ප්‍රශංසා කරයි	समुद्भासयति	-	බබළවයි

නිපාතපද

पुनः	- නැවත	इव	- වගේ/මෙන්
परम्	- කවද/එසේ ම	सह	- සමග
उच्चैः	- උස් හඬින්	इतः ततः	- ඒ මේ අත
अपि	- ද	किन्तु	- නමුත්/එසේ වුවත්
तथा	- එසේ	इति	- යනු/යැයි/බව
न	- නැත/නොවේ	एव	- මෙන් ම/ම/මැයි
न एव	- නොවේම ය		

භාවිතයට

नक्षत्राणां भूषणं चन्द्रो नारीणां भूषणं पतिः ।
पृथिव्या भूषणं राजा विद्या सर्वस्य भूषणम् ॥

තරුවලට ආභරණය සඳු ය. (සඳු නිසා තරු බබළයි). කාන්තාවන්ට ආභරණය ස්වාමි පුරුෂයා ය. පොළොවට ආභරණය රජුය. සැමට ම ආභරණය වන්නේ දැනුමයි.